

§ 53 Präster och diakoner som inte har kyrklig anställning

BISKOP TUULIKKI KOIVUNEN BYLUND:

Ordförande, biskopar, ledamöter, åhörare! Jag har fått förtroendet att uttala mig för utskottet, som föreslår kyrkomötet att avslå motionerna 2012:24, 57 och 58 om präster och diakoner som inte har kyrklig anställning. Motiveringen är att dessa frågor hör hemma inom biskopens pastorala ansvar, som Läronämnden också har påpekat, och skulle innebära en inskränkning av det ämbetsansvar som vår kyrkotradition ålägger biskopen.

Jag kan glädja motionärerna genom att tala om att biskopsmötet redan har haft ärendet på sin agenda och kommer att fortsätta med det. För övrigt anser jag att allt inte ska stå i kyrkoordningen. Man måste lita också på förnuftet hos de biskopar man själv har valt.

CARIN ÅBLAD LUNDSTRÖM:

Ordförande, kolleger i kyrkomötet, biskopar och åhörare! Jag tackar utskottet för beredningen av motionerna. Jag yrkar bifall till mina motioner 2012:57 och 2012:58.

Motionerna handlar om att se diakoner och präster som inte är i anställning men som är vigda, alltså de som inte har avskilts från ämbetet. Intentionen i motionerna är att se dessa ämbetsbärare som en resurs. En del av de ämbetsbärarna har rekryterats till tjänst i vård och omsorg i kommun och landsting just därför att de är diakoner och präster, för att de står för en människosyn och för ett förhållningssätt som man anser värdefullt att ta in i organisationen. Diakonerna och prästerna kan alltså betraktas som ambassadörer för Svenska kyrkan där de verkar. Motionerna handlar om omsorg om dessa diakoner och präster, omsorg från kyrkoherdar eller prostar eller biskopar i det stift där de bor och kanske också verkar.

Jag ser att utskottet och biskopen då uppfattat motionerna som en inskränkning av biskopens uppdrag. Hur blev det så? Det har inte varit min avsikt att skriva motionerna på ett sådant sätt, även om jag förstår att omsorgen och stödet av diakonerna och prästerna kan få konsekvenser för biskopen eller för den som biskopen delegerar till. Om jag förstod det rätt har biskopen i Härnösand inventerat hur många som inte är i vigningstjänst i sitt stift. Det är bra att mina motioner ledde till det, men jag vet ingenting om Härnösands stift. Jag ser i utskottets behandling och i Läronämndens yttrande att mina motioner indirekt pekar på frågan om vad det innebär att vara i Svenska kyrkans tjänst vigd till ämbetet. Jag förstår och jag ser att det är en annan fråga. Att man är vigd till tjänst och i anställning, då är man präst och diakon i Svenska kyrkan. Det var inte det mina motioner handlade om. De handlar om omsorg om vigda präster och diakoner som är i samhällstjänst.

Jag yrkar bifall till motionerna 2012:57 och 2012:58.

HÅKAN SUNNLIDEN:

Ordförande, biskopar och ledamöter! Jag yrkar bifall till motion 2012:24, punkterna 1 och 2. Motionen föreslår att varje stift i Svenska kyrkan på ett särskilt sätt ska måna om präster och diakoner som av olika skäl saknar anställning i Svenska kyrkan. Det är ganska många som står utan anställning.

Utskottet har övertagit Läronämndens konstaterande att det är biskoparnas ansvar att måna om alla vigda. Därför behövs det inga omskrivningar av kyrkoordningen. Men det speglar inte verkligheten, menar jag. Konstaterandet att det är biskoparnas ansvar är i och för sig riktigt men otillräckligt. Status quo

kommer därför inte att hjälpa någon av alla dem som står utanför. Av betänkandets bakgrundstext framgår vidare, att domkapitlet inte längre har någon arbetsgivarrelation till dem som saknar tjänst. Därför skrevs det in i 31 kap. respektive 32 kap. 10 § i kyrkoordningen, att ”den som är anställd inom Svenska kyrkan har rätt...” med den påföljden att alla som inte är anställda exkluderas. Det allvarliga med den nuvarande skrivningen är att arbetsgivarrelationen gjorts överordnad vigningen. Det borde vara tvärtom. Vigningen till livslång tjänst ska vara överordnad arbetsgivarrelationen.

I förarbetet till betänkandet kontaktades ett antal stiftsjurister angående relationen mellan stiftet och dem som saknar tjänst. Då stod det klart att det råder stora skillnader mellan de olika stiftet. Vidare framgår av utskottets övervägande att frågorna aktualiserats i biskopsmötet. Det visar att något måste göras. Det är ett oerhört resursslöseri med vinningstjänster, att kyrkoordningen inte mår om alla vigda. Bara i Växjö stift var det förra året 52 vigda som saknade anställning och det svarar mot flera kontrakt. Det är som ett icketerritoriellt stift. Det måste ju finnas mängder med kompetens som bara försvinner ut i ett intet.

När Läronämnden menar att ett bifall till motionen skulle innebära att biskopens ämbetsansvar inskränks menar jag, att de drar fel slutsats. Det handlar inte om att inskränka biskoparnas ansvar utan det är tvärtom. Det handlar om att justera kyrkoordningen så att biskoparna får kyrkoordningen i ryggen när det gäller förhållandet till den som har vigts till livslång tjänst. Det handlar om att på sikt behålla biskopens och vinningens trovärdighet. Nu är det relativt lätt att justera detta genom att ändra skrivningen i kyrkoordningen från ”den som är anställd inom Svenska kyrkan” till ”den som är vigd inom Svenska kyrkan”.

När därför ordföranden ställer frågan om motionen 2012:24, punkterna 1 och 2, röstar vi bifall till den. Tack.

BISKOP TUULIKKI KOIVUNEN BYLUND:

Jag ska vara väldigt kort. Jag ska bara påpeka det som står i utskottets överväganden, att det inte finns möjlighet i kyrkoordningen att ha en motsvarande reglering för dem som inte har någon kyrklig anställning. Det är inte möjligt. Eftersom jag nu har tid skulle jag ytterligare kunna säga, att den gruppen som har vinning men inte någon tjänst i Svenska kyrkan och som nu växer består också till stora delar består av personer som inte har lyckats få någon anställning i någon församling. Det kan vara att de svajar lite på det när det gäller läran och levandet. Jag tror att det för de personerna behövs andra åtgärder än biskoparnas omsorg om dem.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 104.